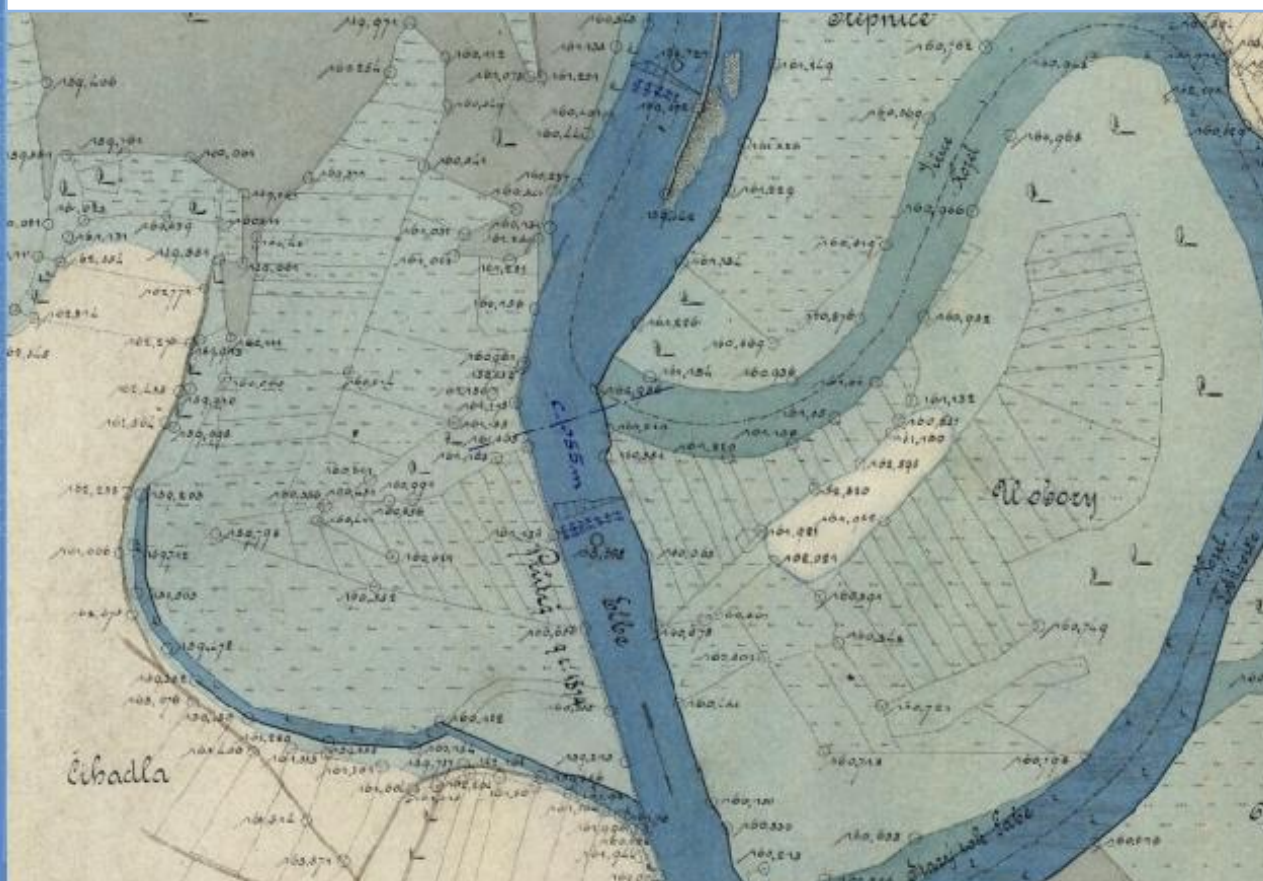

Plán dílčího povodí Horního a středního Labe

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODNÍ PROSTŘEDÍ

TEXTOVÁ ČÁST

II. plánovací období (2015 - 2021)

Pořizovatel:

Povodí Labe, státní podnik
Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové

ve spolupráci s

Krajským úřadem Královéhradeckého kraje
Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové

Krajským úřadem Pardubického kraje
Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

Krajským úřadem Libereckého kraje
U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2

Krajským úřadem Středočeského kraje
Zborovská 11, 150 21 Praha 5

Krajským úřadem Kraje Vysočina
Žižkova 57, 587 33 Jihlava

Magistrátem hlavního města Prahy
Mariánské náměstí 2, Praha 1

a dotčenými ústředními správními úřady

Ministerstvem zemědělství
Ministerstvem životního prostředí
Ministerstvem zdravotnictví
Ministerstvem dopravy
Ministerstvem obrany
Ministerstvem pro místní rozvoj

Zpracovatelé podkladů:

AGPOL s.r.o. Ing. Ondřej Vaculín, Ph.D.
 Ing. Radoslav Sáblik
 Ing. Jakub Feltl
 Ing. Jaroslav Hetmánek
 Mgr. Jan Zapletal

KONEKO spol. s r.o. Ing. Oldřich Kazda
 Ing. Sergej Gorbunov
 Ing. Jan Šebrle
 Ing. Ladislav Plaček

ENVICONS s.r.o. Ing. Lukáš Řádek
 RNDr. Lukáš Krejčí, Ph.D.

OBSAH

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODNÍ PROSTŘEDÍ.....	5
IV.1. Stanovené cíle	5
IV.1.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů	5
IV.1.2. Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb	12
IV.1.3. Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability	15
IV.1.4. Cíle pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary	15
IV.2. Zhodnocení dosažení cílů	17
IV.2.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů	17
IV.3. Návrh zvláštních a méně přísných cílů	23

IV. CÍLE PRO POVRCHOVÉ VODY, PODZEMNÍ VODY A CHRÁNĚNÉ OBLASTI VÁZANÉ NA VODNÍ PROSTŘEDÍ

V následující kapitole jde zejména o seznam měřitelných či jiným způsobem definovaných a vyhodnotitelných cílů (koncentrace látek, těžkých kovů aj.), jež jsou národně nebo i nadnárodně metodicky stanoveny. Cíle v PDP byly stanoveny pro jednotlivé VÚ a předpokládá se jejich dosažení eliminací konkrétních vlivů (kapitola II), způsobených zejména lidskou činností a ovlivňujících stav útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí (kapitola III). Pochopení a správná aplikace principu vliv-stav-cíl-opatření-dopad jsou nezbytné pro efektivní návrh opatření (kapitola V, kapitola VI) vedoucích ke splnění cílů.

Rámcová směrnice o vodách [E1] vymezuje cíle v článku IV. Základním předpokladem je dosažení stanovených cílů k roku 2015 s tím, že lze lhůtu maximálně dvakrát prodloužit. Oproti cílům stanoveným v rámci prvního cyklu došlo ke změnám ve smyslu jejich dalšího zpřísnění a rozšíření. Předchozích cílů bylo dosaženo jen částečně, na mnohé byla uplatněna výjimka prodloužení lhůt s odůvodněním, proč jich nelze do roku 2015 dosáhnout.

V tomto druhém plánovacím cyklu jsou cíle z výše uvedených důvodů stanoveny znovu, tentokrát k roku 2021 (konec cyklu). K roku 2021 jsou též stanoveny výjimky z dosažení dobrého stavu pro každý nevyhovující ukazatel. Pro postupné snižování emisí prioritních nebezpečných látek platí termín 2020.

IV.1. Stanovené cíle

Jde o seznam měřitelných či jiným způsobem definovaných a vyhodnotitelných cílů (koncentrace látek, těžkých kovů aj.), jež jsou národně nebo i nadnárodně metodicky stanoveny. Těchto cílů dosahujeme eliminací konkrétních vlivů, způsobených zejména lidskou činností a ovlivňujících stav útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných oblastí. Environmentální cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů jsou dvou typů - rámcové a konkrétní.

Rámcové cíle jsou cíle obecné, souhrnné, uplatnitelné na všechny vodní útvary. Konkrétní neboli podrobné environmentální cíle pak mají za úkol stanovit lokální podmínky (vztahené k příslušnému vodnímu útvaru či chráněné oblasti), jejichž hromadným splněním dosáhneme rámcových cílů. Cíle mohou být též zaměřeny a specifikovány slovně na snížení určitého vlivu či k zajištění ochrany území apod.

Konkrétní cíle pro jednotlivé vodní útvary či chráněné oblasti byly stanoveny na základě hodnocení stavu a seznamu rámcových cílů.

Cílů, stanovených pro jednotlivé územní jednotky, se dosahuje aplikací opatření nejen v samotné územní jednotce, ale v celých povodích nad ní, a to i v případě, že výše položené územní jednotky mají své cíle splněny (např. povodí vodárenských nádrží, kde je požadována určitá kvalita surové vody).

IV.1.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů

Základními podklady k vymezení rámcových a následně konkrétních environmentálních cílů byly:

1. Evropská směrnice 2000/60 ES, rámcová směrnice o vodách [E1], článek IV
2. Zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon [L1]
3. Vyhláška č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik [L2]
4. Vyhláška č. 49/2011 Sb., o vymezení útvarů povrchových vod [L15]
5. Vyhláška č. 5/2011 Sb., o vymezení hydrogeologických rajónů a útvarů podzemních vod [L47]
6. Vyhláška č. 98/2011 Sb., o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod [L5]
7. Mezinárodní plány povodí a národní strategie v oblasti vodního hospodářství a ochrany životního prostředí
8. Plán hlavních povodí ČR
9. Národní plány povodí ČR

IV.1.1.1. Povrchové vody

Rámcovými cíli dle PHP pro zlepšení stavu povrchových vod jsou:

- 1) Zamezení zhoršení stavu všech útvarů povrchových vod.
- 2) Zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů těchto vod (s výjimkou umělých a silně ovlivněných vodních útvarů) a dosažení jejich dobrého stavu.
- 3) Zajištění ochrany a zlepšení stavu všech umělých a silně ovlivněných vodních útvarů a dosažení jejich dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu.
- 4) Cílené snížení znečištění nebezpečnými látkami, nutrienty a organickými látkami, tj. zastavení nebo postupné odstranění emisí těchto látek a zabránění jejich vnosu z plošných, i občasných bodových zdrojů.

Konkrétní cíle byly stanoveny pro jednotlivé vodní útvary nebo typy vodních útvarů.

V následujících tabulkách jsou uvedeny souhrnné údaje o splněných a nesplněných cílech, stanovených pro druhé plánovací období, dle hodnocení stavu k roku 2012.

Tabulka IV.1.1.1a - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – chemický stav

Kategorie	Celkový počet vodních útvarů	Cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)		
		Dosaženy	Nedosaženy	Nelze hodnotit
Řeka	170	800 (136)	113 (34)	187

Tabulka IV.1.1.1b - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – ekologický stav

Kategorie	Celkový počet vodních útvarů	Cíle – ukazatele jakosti (počty VÚ)		
		Dosaženy	Nedosaženy	Nelze hodnotit
Řeka	170	3 588 (31)	415 (139)	856

Mapa IV.1.1a - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – ekologický stav

Mapa IV.1.1b - Environmentální cíle pro útvary povrchových vod – chemický stav

IV.1.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu

Vzhledem ke změnám metodik a limitů v hodnocení stavu útvarů povrchových vod nelze jednoznačně zhoršení stavu prokázat. Zároveň došlo k převymezení hranic útvarů povrchových vod a ke změně jejich typologie. V prvním cyklu bylo též mnoho ukazatelů (cílů) hodnoceno nepřímě tj. bez měření. Vlastní porovnání s hodnocením stavu 2007 musí proběhnout na jednotných limitech, ve stejných profilech se stejným rozsahem sledovaných parametrů. Předpokládá se, že stav se obecně nezhoršuje, což je zakotveno již v principu vydávání povolení k nakládání s vodami. Tyto cíle nebyly hodnoceny a tudíž zatím ani nebyly stanoveny.

IV.1.1.1.2. Dosažení dobrého stavu

Cíle pro dosažení dobrého stavu vycházejí z hodnocení stavu útvarů povrchových vod. Tam, kde bylo při hodnocení stavu zjištěno, že není dobrý stav dosažen, byly stanoveny cíle vedoucí k dosažení tohoto stavu, tj. limity dobrého stavu pro nesplněné ukazatele. Konkrétní cíle pro jednotlivé vodní útvary jsou uvedeny v tabulkové příloze.

Tabulka IV.1.1.2 - Cíle pro dosažení dobrého stavu útvarů povrchových vod (tabulka v příloze)

IV.1.1.1.3. Dosažení dobrého ekologického potenciálu u HMWB a AWB

Cíle pro dosažení dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu u HMWB a AWB vycházejí z hodnocení stavu útvarů povrchových vod. Princip stanovení cílů je obdobný jako v předchozí kapitole. Konkrétní cíle jsou uvedeny v kapitole IV.1.4. a v příslušné tabulkové příloze.

IV.1.1.1.4. Snížení znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek

Cíle pro relevantní ukazatele jsou stanoveny v kapitole IV.1.1.1.2 a IV.1.1.1.3 – cíle pro dobrý stav. Vzhledem k tomu, že tyto podmínky nejsou plošně splněny a mezi prvním a druhým plánovacím cyklem došlo ke zpřísnění limitů u řady prioritních látek aktualizací evropské směrnice 2013/39/EU, o prioritních látkách v oblasti vodní politiky [E2] a ještě k rozšíření jejich počtu, jsou tyto cíle ponechány v úrovni cílů pro dobrý stav.

Dále bylo přihlédnuto k vyhodnocení plnění nadnárodních cílů mezinárodní oblasti povodí Labe - dílčí povodí Horního a středního Labe - uzávěrový profil Obříství (VÚ HSL_2090 Labe od toku Jizera po tok Vltava). Následující tabulka ukazuje dosažená procenta snížení u jednotlivých látek a směr trendu. Přestože někde jsou snížení vyšší než požadavek, není stav splněn vzhledem ke zpřísnění některých limitů mezi prvním a druhým plánovacím cyklem (2013/39/EU).

Tabulka IV.1.1.1.4 - Environmentální cíle pro útvar povrchových vod HSL_2090

Látka	MPOP	% snížení	Dobrý EP/NEK	Trend	Cíl	
	Požadavek snížení [%]	2006/2012	Hodnocení stavu 2012			
Těžké kovy a arsen	Arsen	0	51	dosažen	klesající	splněn, sledovat
	Olovo	2	56	dosažen	klesající	splněn, sledovat
	Kadmium	58	44	dosažen	klesající	splněn, sledovat
	Měď	17	45	dosažen	klesající	splněn, sledovat
	Rtuť	38	61	nedosažen	klesající	trvá
	Zinek	9	7,2	dosažen	klesající	splněn, sledovat
Stopové organické látky	DDX (DDT a metabolity)	96		dosažen	-	splněn, sledovat
	Dioxiny/furany	-		-		-
	Haloethery	0		dosažen	-	splněn, sledovat
	Hexachlorbenzen	92		nedosažen	-	trvá
	Hexachlorcyklohexan	0		dosažen	-	splněn, sledovat
	Organické sloučeniny cínu	-		nedosažen	-	trvá
	Pentachlorbenzen	0		dosažen	-	splněn, sledovat
	Polychlorované bifenylly (PCB)	70		dosažen	-	splněn, sledovat
	Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)	89		nedosažen	klesající	trvá

IV.1.1.2. Podzemní vody

Rámcovými cíli dle PHP pro zlepšení stavu podzemních vod jsou:

- 1) Zamezení nebo omezení vstupů znečišťujících látek do podzemních vod a zamezení zhoršení stavu všech vodních útvarů těchto vod.
- 2) Zajištění ochrany, zlepšení stavu a obnova všech útvarů podzemních vod a zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním a dosažení dobrého stavu těchto vod.

- 3) Odvrácení jakéhokoliv významného a trvalého vzestupného trendu koncentrace nebezpečných, zvláště nebezpečných látek a jiných závadných látek jako důsledku dopadů lidské činnosti, za účelem snížení znečištění podzemních vod.
- 4) Sledování vývoje stavu a zásob podzemních vod a možností jejich využití.

Konkrétní cíle mají být stanoveny v souladu s odst. 3, § 12 vyhláška č. 24/2011 Sb., pro jednotlivé vodní útvary nebo typy vodních útvarů. Při jejich sestavování se vycházelo z hodnocení stavu útvarů podzemních vod k roku 2012.

Tabulka IV.1.1.2a - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod - kvantitativní stav

Celkový počet útvarů podzemních vod	Environmentální cíl		
	Dosažen	Částečně nedosažen	Nehodnocen
31(41)*	24	5	2(12)

*Kvartérní útvary se z hlediska kvantity nehodnotily

Tabulka IV.1.1.2b - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod - chemický stav

Typ cíle	Celkový počet útvarů podzemních vod	Cíle - ukazatele jakosti (počty VÚ)	
		Dosaženy	Nedosaženy
dobrý stav	41	1 826 (6)	382 (35)
zamezení nebo omezení vstupu NL (SEKM)	33	-	504 (33)
zvrácení trendu	7	-	10 (7)

Mapa IV.1.1c - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – kvantitativní stav

Mapa IV.1.1d - Environmentální cíle pro útvary podzemních vod – chemický stav

IV.1.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek

Tento cíl je řešen formou sledování starých ekologických zátěží (SEKM) a opatření, která na nich probíhají. Problematické látky způsobující nedosažení dobrého chemického stavu jsou uvedeny v tabulkové příloze.

Tabulka IV.1.1.2.1 - Cíle pro zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek (tabulka v příloze)

IV.1.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu

Vzhledem ke změnám metodiky a limitů v hodnocení stavu útvarů podzemních vod nelze jednoznačně zhoršení stavu prokázat. Předpokládá se, že stav se obecně nezhoršuje a aplikovaná opatření vedou k postupnému mírnému zlepšování. Tyto cíle jsou podchyceny hodnocením trendů v kapitole IV.1.1.2.4.

IV.1.1.2.3. Dosažení dobrého stavu

Cíle pro dosažení dobrého stavu vycházejí z hodnocení stavu útvarů podzemních vod. Jedná se o nevyhovující ukazatele jakosti v podzemních vodách, dále nevyhovující amoniak a dusičnany v povrchových vodách a nevyhovující ukazatele sledované v rámci starých ekologických zátěží (SEKM). U kvantitativní byly zjištěny útvary, kde je stav jen částečně nevyhovující. Podrobný výčet jednotlivých cílů ve vodních útvarech je uveden v tabulkové příloze.

Tabulka IV.1.1.2.3 - Cíle pro dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod (tabulka v příloze)

IV.1.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů

Významné vzestupné trendy byly zjištěny při zpracování hodnocení stavu útvarů podzemních vod. Jejich výčet je uveden v následující tabulce.

Tabulka IV.1.1.2.4 - Seznam VÚ a ukazatelů jakosti, u kterých je aplikován cíl - zvrácení stoupajícího trendu

ID VÚ	Název útvaru podzemních vod	Ukazatel jakosti, u kterého byl identifikován stoupající trend cíl - zvrácení trendu
11520	Kvartér Labe po Nymburk	Pb
42210	Podorlická křída v povodí Úpy a Metuje	Al, Pb
42220	Podorlická křída v povodí Orlice	naftalen, Pb
42400	Královédvorská synklinála	As
44300	Jizerská křída levobřežní	Cl, Ni
45210	Křída Košáteckého potoka	naftalen
51510	Podkrkonošský permokarbon	P-PO ₄

IV.1.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

Cílem je dosáhnout do roku 2015 souladu se všemi normami a cíli RSV v chráněných oblastech, pokud právní předpisy, podle kterých byly jednotlivé chráněné oblasti zřízeny, nestanoví jinak (čl. 4 odst. 1c RSV). U útvarů povrchových a podzemních vod, které se nacházejí v chráněných oblastech, je proto třeba vedle environmentálních cílů RSV zohlednit i ty cíle, které vyplývají z dalších právních předpisů Společenství, jako například nařízení o chráněných oblastech, pokud se týkají jakosti vody. Tomu musí být přizpůsoben monitoring i případná opatření k dosažení cílů. Zlepšování stavu povrchových a podzemních vod ve smyslu RSV zpravidla podporuje i dosažení specifických ochranných cílů v těchto územích.

Ve všech chráněných oblastech jsou zpravidla sledovány cíle, které podporují dosažení dobrého stavu vodních útvarů, popřípadě jsou z právních předpisů odvozeny ještě další přísnější požadavky. Zejména ve vazbě na oblasti vymezené pro odběr vody určené k lidské spotřebě mají specifické cíle ochrany těchto území přímou souvislost s environmentálními cíli RSV.

IV.1.1.3.1. Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu

Cíle pro území vyhrazená pro odběry vody pro lidskou spotřebu vychází z limitů stanovených vyhláškou č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích [L28], ve znění pozdějších předpisů. V kapitole III.2.3.1. byl stav jednotlivých oblastí určen podle přílohy č. 13 této vyhlášky a zařazen do kategorií upravitelnosti surové vody. Za vyhovující byla přitom považována kategorie A1 nebo A2. Cílem pro chráněná území pro odběry vody pro lidskou spotřebu je dosažení přinejmenším kategorie A2. V následující souhrnné tabulce je uveden počet chráněných území, ve kterých jsou stanoveny cíle.

Tabulka IV.1.1.3.1a - Environmentální cíle pro chráněné oblasti - území vyhrazená pro odběry vody pro lidskou spotřebu

Celkový počet chráněných oblastí	Cíl - kategorie upravitelnosti A1 nebo A2	
	Dosažen	Nedosažen
707	677	29

Podrobný přehled ukazatelů, pro které je stanoven cíl v jednotlivých chráněných územích uvádí tabulka v příloze:

Tabulka IV.1.1.3.1 - Environmentální cíle pro území vyhrazená pro odběr vody pro lidskou spotřebu (tabulka v příloze)

IV.1.1.3.2. Citlivé oblasti

Cíle pro citlivé oblasti vyplývají z nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod [L7]. Tyto cíle jsou aplikovány nezávisle na plánu povodí průběžně na jednotlivá vypouštění odpadních vod v celé republice v rámci povolení k nakládání s vodami a jejich prodlužování. Jedná se o požadované průměrné a maximální koncentrace či minimální účinnosti vypouštěného znečištění podle jeho typu a velikosti.

IV.1.1.3.3. Zranitelné oblasti

Cílem pro zranitelné oblasti je snížit znečištění dusičnany ze zemědělských zdrojů na přípustnou míru. Environmentální cíle pro zranitelné oblasti vycházejí z požadavků evropské směrnice 91/676/EHS, nitrátová směrnice [E6] a jsou pravidelně revidovány ve čtyřletých cyklech. Výsledkem poslední revize je nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí [L22].

V následující tabulce je uveden počet všech katastrálních území v dílčím povodí a počet katastrálních území s dosaženým a nedosaženým cílem snížení znečištění dusičnany ze zemědělských zdrojů.

Tabulka IV.1.1.3.3 - Environmentální cíle pro chráněné oblasti - zranitelné oblasti

Celkový počet katastrálních území	Cíl – přípustná míra znečištění dusičnany ze zemědělských zdrojů	
	Dosažen	Nedosažen
2663	1214	1449

IV.1.1.3.4. Povrchové vody využívané ke koupání

Z hodnocení stavu povrchových vod využívaných ke koupání (III.2.3.3.) vyplývá, že všechny koupací vody v dílčím povodí Horního a středního Labe jsou hodnoceny stavem 1 – výborná nebo 2 – dobrá. Konkrétní environmentální cíle proto nejsou v těchto chráněných oblastech stanoveny, pouze se bude monitoringem sledovat, zda u nich nedochází ke zhoršování.

Z hodnocení stavu povrchových vod využívaných ke koupání (III.2.3.3.) vyplývá, že všechny koupací vody v dílčím povodí Horního a středního Labe jsou dle mikrobiologických parametrů hodnoceny stavem 1 – výborná nebo 2 – dobrá. Environmentální cíle jsou však sledovány u těch povrchových vod, u kterých bylo dle zpracovaných „Profilů“ zjištěno významné riziko výskytu sinic nebo z výstupů dle tabulky III.2.3.3.1a uvedené v kapitole III plánu dílčího povodí je zřejmé, že u těchto vod je zaznamenána významná eutrofizace.

IV.1.1.3.5. Rybné vody

Oblasti vymezené nařízením vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb [L20] nespádají mezi chráněné oblasti určené přílohou IV rámcové směrnice o vodách [E1]. Z tohoto důvodu není u těchto oblastí stanoven žádný environmentální cíl.

IV.1.1.3.6. Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000

Cíle ve zvláště chráněných územích vycházejí z hodnocení stavu, které bylo provedeno podle stavu vodních útvarů, jež chráněná území tvoří. Pro evropsky významné lokality, jejichž předmětem ochrany je druh se stanoveným environmentálním cílem, bylo provedeno hodnocení dle stavu předmětu ochrany (viz III.2.3.5.).

Chráněná území, která nedosahují dobrého stavu z důvodu jednoho nebo více nevyhovujících vodních útvarů, přebírají environmentální cíle stanovené pro tyto útvary v kapitole IV.1.1.1.2. Chráněná území se stanoveným environmentálním cílem pro jednotlivé předměty ochrany (jen EVL) mají environmentální cíle stanoveny pro jednotlivé vodní útvary, které tvoří chráněné území a tento cíl v nich není dosažen.

Celkový počet chráněných území a počet chráněných území, v nichž je stanoven alespoň jeden environmentální cíl, je uveden v následující tabulce.

Tabulka IV.1.1.3.6a - Environmentální cíle pro chráněné oblasti - Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000

Celkový počet chráněných oblastí	Cíl – dobrý stav chráněných oblastí dle stavu VÚ i stanovených environmentálních cílů PO	
	Dosaženy	Nedosaženy
271	40	231

Podrobný přehled chráněných území se stanovenými environmentálními cíli uvádí tabulka v příloze.

Tabulka IV.1.1.3.6 - Environmentální cíle pro chráněné oblasti - Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000 (tabulka v příloze)

IV.1.1.3.7. Eutrofizace v chráněných oblastech

Z hodnocení chráněných oblastí stojatých povrchových vod vyplývá, že je nutné u čtyř nádrží sloužících k odběru vody pro lidskou spotřebu sledovat cíle, které omezí a popřípadě sníží současnou úroveň eutrofizace, tj. především budou posilována opatření, která zmenší přísun fosforu do těchto vod.

Jedná se o:

HSL_1845_J, Nádrž Josefův Důl na toku Kamenice

HSL_1295_J, Nádrž Vrchlice na toku Vrchlice

HSL_0955_J, Nádrž Hamry na toku Chrudimka

HSL_1000, Chrudimka od hráze nádrže Seč po Okrouhlický potok včetně (VD Křižanovice)

Výše uvedené cíle je také nutné sledovat u 12 chráněných oblastí stojatých povrchových vod využívaných ke koupání, u kterých pravidelný monitoring identifikoval významný proces eutrofizace, případně se v průběhu koupací sezóny objevilo riziko výskytu sinic. Jedná se o vodní útvary:

HSL_0955_J, Nádrž Hamry na toku Chrudimka

HSL_0475_J, Nádrž Pastviny I na toku Divoká Orlice

HSL_0405_J, Nádrž Rozkoš na tocích Rozkoš a Rovenský potok
HSL_1410, Bystřice od pramene po Bašnický potok (Dachovy u Hořic)
HSL_1940, Libuňka od pramene po ústí do toku Jizera (koupaliště Sedmihorky)
HSL_1380, Javorka od pramene po ústí do toku Cidlina (Oborský rybník)
HSL_2040, Jizera od toku Mohelka po Strenický potok včetně (písník Bakov nad Jizerou)
HSL_1340, Labe od toku Polepka (Chotouchovský potok) po tok Cidlina (písník Hradištko)
HSL_2090, Labe od toku Jizera po tok Vltava, (písník Lhota)
HSL_0860, Ředický potok od pramene po ústí do Labe, (rybník Hluboký)
HSL_1190, Doubrava od pramene po tok Cerhovka (Rybník Řeka)
HSL_1480, Labe od toku Cidlina po tok Mrlina (jezero Poděbrady)
HSL_1280, Vrchlice od pramene po vzdutí nádrže Vrchlice
HSL_0940, Chrudimka od pramene po vzdutí nádrže Hamry
HSL_0980, Chrudimka od Slubice po vzdutí nádrže Seč
HSL_0995_J, Nádrž Seč na toku Chrudimka
HSL_0460, Divoká Orlice od soutoku s tokem Červený potok po vzdutí nádrže Pastviny

IV.1.2. Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb

Rámcovými cíli ve vodohospodářských službách dle NPP jsou:

V okruhu rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury

- Zvyšovat počet obyvatel připojených na vodovody pro veřejnou potřebu v souladu s cíli Protokolu o vodě a zdraví a zajistit přístup k pitné vodě pro všechny. Podporovat, aby se na vodovod pro veřejnou potřebu mohli připojit i obyvatelé v okrajových částech měst a obcí a obyvatelé malých obcí.
- Podporovat zajištění kvalitních zdrojů pitné vody pro individuální zásobování domácností, pro které z technických nebo ekonomických důvodů není možné připojení na vodovod pro veřejnou potřebu.
- Urychlit obnovu poruchových a zastaralých vodovodních sítí, a tím snížit jak ztráty pitné vody ve vodovodních sítích pod úroveň 5 000 l/km/den, dlouhodobě pak na úroveň nejvyspělejších států Evropské unie, tak i snížit počty havárií a související negativní důsledky, zejména na infrastrukturu měst.
- Zvyšovat počet obyvatel připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu. V případě, že není z technických ani ekonomických důvodů možné napojení na kanalizaci pro veřejnou potřebu ukončenou centrální ČOV, bude zajištěna podpora decentrálního, tzn. individuálního řešení nakládání s odpadními vodami v souladu s planými právními předpisy.
- Zajistit rychlé dokončení investičních akcí pro splnění požadavků evropské směrnice č. 91/271/EHS, o čištění odpadních vod [E12] tak, aby bylo odvráceno nebezpečí žaloby Evropského soudního dvora.
- Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za nakládání s vodami, využívání vodních zdrojů.
- Zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce.
- Snižovat negativní vlivy systémů odvodnění za deště, tzn. snižovat vnos znečištění z dešťových oddělovačů na jednotných kanalizačních systémech i z výustí oddílných dešťových kanalizací.

V okruhu zlepšování kvality a zabezpečení vodohospodářských služeb

- Vytvářet podmínky pro povolená nakládání s vodami k umožnění spolehlivého poskytování vodohospodářských služeb, aby voda používaná pro úpravu na vodu pitnou splňovala požadavky na její jakost v souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích [L28], ve znění pozdějších předpisů.
- Zajištění podmínek pro plavbu při zachování dobrého ekologického stavu nebo potenciálu útvarů povrchových vod.
- Zabezpečit vysokou míru spolehlivosti provozu vodních děl pro poskytování vodohospodářských služeb včetně zajištění jejich bezpečnosti. Jde zejména o přehrady, jezy a další vodní díla, která jsou v trvalém provozu 30 až 100 i více let a budou ve střednědobém a dlouhodobém výhledu vyžadovat zásadní rekonstrukce (k těmto rekonstrukcím přistupovat šetrně s ohledem na ochranu přírody a krajiny).
- V souvislosti s klimatickou změnou pravidelně vyhodnocovat na základě nových monitorovaných dat míru zabezpečení vodních zdrojů a snažit se zajistit její udržitelnost.
- Podporovat propojování vodovodů do vodárenských soustav s kapacitními a kvalitními vodními zdroji.
- Omezit případy nedodržování limitních hodnot jakosti pitné vody (vyjádřené jako % nedodržování limitních hodnot):
 - u vodovodů nad 5000 obyvatel – do 0,1 % u ukazatelů s nejnižší mezní hodnotou (NMH) a do 1,0 % u ukazatelů s mezní hodnotou (MH),
 - u vodovodů do 5000 obyvatel – do 1,0 % u ukazatelů s NMH, do 3,0 % u ukazatelů s MH.
- Zdokonalovat systémy zabezpečení vodohospodářských služeb za mimořádných a krizových situací.
- Vytvářet efektivní regulační nástroje veřejné správy se záměrem dosáhnout korektních vztahů mezi poskytovateli a odběrateli vodohospodářských služeb.

V souladu s koncepcí vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství do roku 2015 vyplývají pro oblast rozvoje a obnovy vodohospodářské infrastruktury následující koncepční úkoly.

V okruhu uplatňování principu návratnosti nákladů vodohospodářských služeb

- Zabezpečit potřebné finanční prostředky pro vodní hospodářství diverzifikací finančních zdrojů účinným uplatněním principu „uživatel platí“ za nakládání s vodami, využívání vodních zdrojů a za ochranu před povodněmi.
- Vytvářet podmínky pro zajištění trvalé udržitelnosti investic obnovou podle racionálních plánů financování obnovy za podmínek sociálně přijatelné ceny pro vodné a ceny pro stočné a zajistit pokračování investičních podpor pro rozvíjení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací s akcentem na malé obce.

V okruhu plánování v oblasti vod a koncepce rozvoje vodovodů a kanalizací

- Dále rozvíjet obsah a integraci informací v databázích Informačního systému veřejné správy rozběhnutím II. fáze projektu Informačního systému VODA České republiky.
- Do konce roku 2007 byl zpracován Plán rozvoje vodovodů a kanalizací České republiky. Tento materiál, respektive jeho podrobnější krajské verze, které slouží jako podklad pro plány oblastí povodí, jsou každoročně aktualizovány formou schválených změn v jednotlivých obcích. Cílem je nadále průběžně aktualizovat tuto koncepci rozvoje, aby se vzájemně respektovaly úzce související cíle a navržená opatření.

IV.1.2.1. Ochrana a užívání vodních zdrojů s ohledem na očekávané dopady klimatické změny

V rámci projektu TAČR vznikla v roce 2014 Metodika na posuzování vlivu klimatické změny na útvary povrchových vod. Jejím cílem je v třetím plánovacím cyklu tento vliv posoudit a zjistit možné dopady na množství, jakost i VH služby. Dále je možné vyhodnotit odolnost navržených opatření a vybrat případně některé adaptační opatření z nabídnutého přehledu. Metodika neklade vysoké požadavky na data, u posouzení odběrů jsou to měsíční množství a průtoky (historické a predikční řady).

V současnosti je vliv klimatické změny zohledněn použitím co nejdelší hydrologické řady používané například pro vodohospodářské řešení nádrží (požadovaná zabezpečení odběru). Klimatickou změnu lze do hydrologické řady zavést koeficientem bezpečnosti či prodloužením řady s klesajícím trendem průtoku (generování syntetické řady atd.). Vodohospodářské (VH) řešení se provádí pravidelně a zejména při prodlužování povolení k nakládání s vodami – vodárenský odběr z nádrže. Povodí zpravidla aktualizaci tohoto materiálu požaduje pro ověření, zda je požadované množství dostatečně zabezpečeno. Taktéž se může provádět i u významnějších odběrů a nejen z nádrží, nýbrž i z povrchových vod.

U podzemních vod je v současnosti zpracována rebilance zásob podzemní vody. Vzhledem k celkovému zpoždění rozsáhlé zakázky budou výstupy zohledněny až ve třetím plánovacím cyklu namísto druhého.

IV.1.2.2. Stanovení požadované míry zabezpečení vodních zdrojů

Míra zabezpečení udává požadovanou pravděpodobnost bezporuchové dodávky vody. Lze ji vyjádřit buď pouhým počtem výskytu poruch nebo jejich trváním (dny, měsíce) anebo podle dodaného/nedodaného objemu.

Norma ČSN 75 2405 VH řešení vodních nádrží obsahuje kategorizaci odběrů podle významnosti a k nim doporučené hodnoty zabezpečení. Tyto hodnoty byly převzaty jako cíle:

Třída A > 99,5 % (přípustné omezení odběru při poruše do 30%)

- vodovody pro více než 150 tisíc obyvatel
- tepelné elektrárny nad 500 MW a jaderné elektrárny

Třída B > 98,5 % (přípustné omezení odběru při poruše do 30%)

- vodovody pro 50 – 150 tisíc obyvatel
- tepelné elektrárny nad 500 MW
- průmysl celostátního významu
- minimální zůstatkový průtok ve vodním toku pod nádrží a v určených profilech vodního toku

Třída C > 97,5 %

- vodovody do 50 tisíc obyvatel
- průmysl krajského významu
- živočišná výroba mimo rybníky a drůbeže

Třída D > 95%

- vodní elektrárny (dohodnutý průtok)
- místní průmysl
- závlahy
- chov ryb
- lesnictví
- rekreace

IV.1.3. Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability

V NPP Labe byly stanoveny následující rámcové cíle:

- a) zajištění ochrany vodních poměrů v krajině,
- b) obnova vodního režimu a zlepšování přirozené retenční schopnosti krajiny včetně urbanizovaných území,
- c) zajištění ochrany morfologie přirozených koryt vodních toků a ochrany všech typů mokřadů podle Ramsarské úmluvy,
- d) zlepšení hydromorfologických ukazatelů v korytech vodních toků a v údolních nivách,
- e) zlepšování kvality a stability vodních a na vodu vázaných ekosystémů,
- f) udržení a systematické zvyšování biologické rozmanitosti původních druhů, zachování či zlepšení migrační prostupnosti vodních toků pro vodní a na vodu vázané živočichy,
- g) obnova a vytváření přírodních a přírodě blízkých biotopů (revitalizace), podpora přirozených ekologických procesů (samovolná renaturace),
- h) zajištění uplatňování a dodržování standardů zemědělského hospodaření týkající se ochrany životního prostředí (cross compliance),
- i) zajištění ochrany a obnova trvalých porostů na březích vodních toků a rybníků v šíři minimálně 3 m od břehové čáry.

Konkrétní cíle byly navrženy na celorepublikové úrovni ve smyslu zajistit a zpracovat jednotný přístup k této problematice formou koncepce. Do doby zpracování koncepce je doporučeno zaměřit se na problematické lokality (oblasti s urychleným odtokem, s nízkou retenční schopností, nadměrnou erozí, technicky upravené toky, nerozčleněná rozsáhlá zemědělská území, zatrubněné toky a meliorace) a v nich hledat plošná ucelená řešení a nikoliv pouze lokální opatření.

Předpokládá se naplňování těchto obecných cílů dosažením ostatních cílů dobrého stavu vod u všech útvarů povrchových vod.

Další cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability je možno spatřovat v:

- podpoře migrační prostupnosti stávajících překážek v toku a maximálním omezení budování dalších příčných překážek ve vodních tocích.
- vypracování zhodnocení současného energetického využití vodních toků a dalšího rozvoje z hlediska vodní kapacity toků v souladu s energetickou koncepcí státu a definování postoje k energetickému využívání toku a současné naplnění kapacit tohoto využívání.
- v případě energetických využití toků jednoznačná preference průtočné či příjezové formy malých vodních elektráren před derivačními.

IV.1.4. Cíle pro silně ovlivněné a umělé vodní útvary

Konkrétními cíli u umělých a silně ovlivněných útvarů povrchových vod je dosažení dobrého chemického stavu a dosažení dobrého ekologického potenciálu.

Tabulka IV.1.4a - Cíle pro umělé útvary povrchových vod

V dílčím povodí Horního a středního Labe se nenacházejí žádné umělé vodní útvary.

Tabulka IV.1.4b - Cíle pro silně ovlivněné útvary povrchových vod

Kategorie	Celkový počet vodních útvarů	Stav	Cíle – ukazatele jakosti složky stavu (počty VÚ)		
			Dosaženy	Nedosaženy	Nelze hodnotit
řeka	27	Chemický stav	267 (19)	24 (8)	19
řeka	27	Ekologický potenciál	762 (3)	92 (24)	140
jezero	10	Chemický stav	90 (4)	16 (6)	34
jezero	10	Ekologický potenciál	304 (1)	28 (9)	51

Konkrétní seznam cílů v jednotlivých vodních útvarech se nachází v příslušné tabulkové příloze.

Tabulka IV.1.4 - Cíle pro silně ovlivněné útvary povrchových vod (tabulka v příloze)

IV.2. Zhodnocení dosažení cílů

Zatímco kapitola IV.1. pojednává o stanovení cílů pro druhé plánovací období, tato kapitola má za úkol vyhodnotit stav na konci tohoto období, tj. k roku 2021, po aplikaci programu opatření. Program opatření byl sestaven na úrovni Národních plánů povodí jako nejefektivnější kombinace navržených opatření v těchto Plánech dílčích povodí, která v maximální možné míře povede k dosažení cílů. Ve vodních útvarech, kde nebylo možné cílů dosáhnout z důvodu nedoporučení realizace opatření (neúměrné náklady, nízký efekt) či dlouhého náběhu jeho účinku, musí být uvedeny povolené výjimky dle Rámcové směrnice o vodách [E1]. Z uvedených principů vyplývá, že části kapitol IV.2. a IV.3.1. jsou předmětem zejména Národních plánů povodí (v kapitole IV.7.1) v návaznosti na provedenou finanční analýzu.

IV.2.1. Cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových vod, podzemních vod a vodních ekosystémů

IV.2.1.1. Povrchové vody

IV.2.1.1.1. Zamezení zhoršení stavu

V současné době platná legislativa nepřipouští zásahy, které by způsobily zhoršení stavu vodního útvaru. Pokud budou dodržována ustanovení legislativních předpisů, bude tento cíl splněn. V případě realizace opatření, které by vedlo ke zhoršení stavu vodního útvaru, je nutné současně navrhnout kompenzační opatření, které negativní ovlivnění eliminuje. Zároveň všechna opatření, navrhovaná v plánu dílčího povodí (případně vyjma některých protipovodňových) by měla k dosažení dobrého stavu, tj. automaticky zamezují zhoršování stavu.

IV.2.1.1.2. Dosažení dobrého stavu

Dosažení dobrého stavu je do roku 2021 požadováno u všech ukazatelů či složek uvedených v přílohové tabulce IV.1.1.2. Hodnocení odhadu stavu k roku 2021 bylo prováděno zpracovatelem Národního plánu povodí Labe.

Odhad dosažení cílů dobrého stavu byl proveden na základě znalosti následujících faktorů:

- míry překročení limitů dobrého stavu při hodnocení,
- opatření dokončených v období 2013 – 2015 (jejich účinek se neprojevil v hodnocení),
- opatření navrhovaných v daném VÚ a VÚ předcházejícím,
- významných vlivů působících ve VÚ.

Celý proces byl proveden následovně. Z hodnocení stavu vyplývaly u jednotlivých ukazatelů naměřené hodnoty a jejich koeficient překročení vzhledem k limitům pro dobrý a velmi dobrý stav.

Opatření typu „C“ zlepšovala stav na základě velikosti překročení ukazatele od limitu dobrého stavu.

Pro ukazatele stavu pocházející z atmosférické depozice byl uplatněn list opatření CZE208001 a jako limit byl určen 1,5 násobek limitu pro dobrý stav. Pokud se hodnota ukazatele vyskytovala pod tímto násobkem (tj. < 1,5x), byl ve výhledu označen jako vyhovující. U ukazatelů, které jsou pesticidy, bylo uvažováno automatické zlepšení u již nepoužívaných pesticidů a u ostatních platil opět limit 1,5 násobek (list opatření CZE208003). U ukazatele fosfor celkový byl navržen list „C“ opatření na rybnících (CZE216001), pro který byl efekt počítán společně s opatřeními typu „A“ (kapitola VI.1.7.) s tím, že se předpokládalo snížení o 30 % aktuálního vnosu fosforu ve vodním útvaru sníženého o všechna evidovaná vypouštění z bodových zdrojů.

U ukazatelů, u kterých nebyl identifikován vliv, který způsobuje překročení limitních hodnot, bylo navrženo opatření na průzkumný monitoring. Zde se u některých ukazatelů předpokládá, že po identifikování příčiny bude aplikováno příslušné opatření a dosáhne se taktéž zlepšení. Jedná se zejména o kovy, které budou nejspíše důlního původu nebo se ve VÚ přirozeně vyskytují. U nebezpečných a antropogenních látek se zlepšení nepředpokládá. Při aplikaci listu opatření „zjišťovací studie přirozeného pozadí“ se také předpokládá potvrzení

existence výskytu ukazatele z přirozeného pozadí a ukazatel se v příštím hodnocení nebude brát v úvahu nebo bude mít zvýšen limit na specifické podmínky VÚ.

U překročených ukazatelů dusík dusičnanový do hodnocení také vstupovaly jako základní opatření zranitelné oblasti, kde byl uvažován efekt daný jejich vymezením (katastrální území). Pro každý útvar bylo vyčísleno procento plochy orné půdy zranitelné oblasti vzhledem k ploše orné půdy ve VÚ. Jako efekt byl brán přírůstek dusičnanového dusíku ve vodním útvaru vynásobený druhou mocninou tohoto procenta v desetinné podobě.

U listu „C“ na zemědělství (CZE208002), stejně jako na zdroje do 500 EO (CZE207001), nebyl efekt do hodnocení zahrnut. U opatření typu „A“ a „B“ s měřitelným dopadem (opatření na bodových a difúzních zdrojích znečištění – kapitola VI.1.7) byly efekty nasčítány nejprve na VÚ. Jednalo se především o výstavby, dostavby kanalizací a čistíren odpadních vod, osazení terciálního čištění a zajištění přiměřeného čištění v celých VÚ. U biochemické spotřeby kyslíku (BSK5) a amoniakálního dusíku (NH₄⁺) bylo dosažení cíle dopočteno na základě účinnosti a významnosti. Koeficient překročení se snížil o součin účinnosti a významnosti, a pokud klesl pod hodnotu 1, byl cíl dosažen.

U dusičnanového dusíku (N-NO₃) a celkového fosforu (P_{celk}) byly efekty všech opatření nasčítány dolů po toku.

U dusičnanového dusíku se jednalo o velké ČOV a zranitelné oblasti, u celkového fosforu o ČOV a produkci z rybníků. Efekt z každého VÚ byl směrem dolů po toku snižován vždy o 20 %. V místě nádrží byl efekt anulován. Celkové efekty se pak porovnály s látkovým odtokem pro limit dobrého respektive velmi dobrého stavu.

Dopad na biologické složky byl posuzován individuálně dle navržených opatření a zlepšení stavu pro ostatní látky. U nádrží se postupovalo dle zlepšení přítoků.

Obecně platí, že nejvíce antropogenního znečištění pochází z atmosférické depozice. Dále jsou to bodové zdroje, zemědělství a v menší míře průmysl. Dá se také říct, že jak hodnocení, tak cíle jsou dány podrobností a rozsahem monitoringu v jednotlivých dílčích povodích. U pesticidů a polyaromatických uhlovodíků platí, že tam, kde se sledují, jsou většinou překročeny, takže každý nový profil či sledovaný ukazatel v tomto směru znamená vysokou pravděpodobnost zhoršení stavu byť danou jen tím, že se začalo monitorovat.

Celkem bylo odhadnuto, že k roku 2021 dojde v dílčím povodí Horního a středního Labe ke zlepšení 169 ukazatelů v 94 vodních útvarech. Ke zlepšení na vyhovující stav dojde u 155 ukazatelů v 91 vodních útvarech.

IV.2.1.1.3. Dosažení dobrého ekologického potenciálu u silně ovlivněných vodních útvarů

Zhodnocení dosažení dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu u HMWB je uvedeno v kapitole IV.2.4.

IV.2.1.1.4. Snižování znečištění prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstraňování emisí, vypouštění a úniků nebezpečných prioritních látek

Konkrétní cíle pro prioritní a nebezpečné prioritní látky nebyly stanoveny – viz kap. IV.1.1.4. Obecně k dosažení tohoto cíle jsou navržena opatření z kap. VI.1.10. - Opatření k omezení, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod. Jedná se o konkrétní opatření na sanacích starých ekologických zátěží, která budou mít příznivý vliv i na povrchové vody a obecné opatření:

- CZE210001 Strategie k postupnému omezení vnosu prioritních látek a úplnému zastavení vnosu prioritních nebezpečných látek.

Zaváděním těchto opatření je směřováno k dosažení cíle na snižování znečištění prioritními a nebezpečnými prioritními látkami, avšak nyní kvantifikovat dopad těchto opatření k roku 2021 není možné.

IV.2.1.2. Podzemní vody

IV.2.1.2.1. Zamezení nebo omezení vstupů nebezpečných a závadných látek

K zamezení nebo omezení vstupu nebezpečných a závadných látek do podzemních vod jsou navrhována opatření sanací starých ekologických zátěží. V návrhu opatření je zařazeno 48 konkrétních sanací starých ekologických zátěží. Po jejich realizaci není do roku 2021 prognózováno zlepšení stavu. U mnoha starých ekologických zátěží nejsou rozpracovány projekty sanací, a tudíž nelze předpokládat, že v roce 2021 dojde k dosažení dobrého stavu. Některé staré zátěže jsou navíc tak masivně znečištěné (a v některých z nich již sanace proběhla, ale problémy přetrvávají), že předpokládané sanace by buď trvaly dlouhou dobu, nebo v některých případech je možné, že ani potom by nedosáhly požadovaných výsledků.

U zátěží, vybraných do plánu dílčího povodí je problém, že limity stanovené pro jejich sanaci, neodpovídají pracovním limitům stanoveným metodikou hodnocení a jsou až několikanásobně vyšší. Dalším významným problémem je to, že poměrně velká část starých zátěží se nedostala do programu opatření vůbec, a tudíž u nich nedojde ke zlepšení stavu. Vzhledem ke všem těmto faktům nelze s dostatečnou věrohodností předpokládat zlepšení stavu pro bodové zdroje znečištění.

IV.2.1.2.2. Zamezení zhoršení stavu

V současné době platná legislativa neumožňuje kroky, které by způsobily zhoršení stavu. Pokud tedy budou dodržována ustanovení legislativních předpisů, měl by být tento cíl splněn. Do programu opatření je navržena skupina opatření (SEZ a obecná opatření na snižování vnosu dusičnanů, pesticidů a znečišťujících látek z atmosférické depozice), která by měly zamezit zhoršování stavu.

IV.2.1.2.3. Dosažení dobrého stavu

Na základě vyhodnocení stavu útvarů podzemních vod k roku 2015, inventarizace významných vlivů, způsobujících nedosažení dobrého stavu útvarů a návrhů opatření byla zpracována prognóza dosažení dobrého kvantitativního a chemického stavu na konci druhého cyklu, tj. k roku 2021.

Kvantitativní stav podzemních vod je převážně dobrý, tři vodní útvary nedosahují dobrého stavu, čtyři jsou částečně nevyhovující. Většinou je těmto útvarům věnována zvýšená pozornost při povolávání nových odběrů nebo při požadavku na navyšování stávajících odběrů. Zatím však není nutné omezovat současné odběry.

Mezi nejvýznamnější vlivy, způsobující nedosažení dobrého chemického stavu, je zemědělské hospodaření (tj. překročení prahových hodnot pro dusičnany, pesticidy a jejich metabolity), dále znečištění ze starých kontaminovaných míst (hlavně kovy, polyaromatické uhlovodíky a chlorované uhlovodíky) a vliv atmosférické depozice (znečištění kovy a polyaromatickými uhlovodíky mimo staré zátěže). Ostatní překročení limitních hodnot je buď poměrně málo časté (chloridy a sírany) anebo je obtížné identifikovat jejich vliv – to se týká hlavně amonných iontů, u nichž je ale hlavně překračován limit pro povrchové vody s významným podílem podzemních vod.

Navržená opatření byla posuzována podle předpokládané účinnosti a zajištění finančních zdrojů. Pro znečištění dusičnany ze zemědělství jsou zatím jediným opatřením akční programy ve zranitelných oblastech (kapitola VI.1.1). Při prognóze se předpokládalo zlepšení v případech, že ve všech pracovních jednotkách, ve kterých jsou v současné době překračovány koncentrace dusičnanů, je podíl zranitelných oblastí alespoň 50 %. To se týká relativně velkého počtu pracovních jednotek, kde platí limit 50 mg/l NO₃, v případě nižších limitů pro související útvary povrchových vod je ale vymezení zranitelných oblastí nedostatečné. I tak ale prognóza dosažení dobrého stavu pro dusičnany platí jen v případě, že dojde k úpravě akčních programů ve zranitelných oblastech. Pokud nebude navržen účinný program omezování znečištění dusičnanů ze zemědělství mimo zranitelné oblasti, doporučuje se zvážit také rozšíření zranitelných oblastí na podzemní vody s přísnějšími limity. Pro znečištění pesticidy a jejich metabolity zatím není navrženo žádné konkrétní opatření, u kterého by bylo možné předpokládat snížení koncentrací používaných pesticidů. Zlepšení se tedy předpokládá pouze pro ty útvary, kde jsou překračovány koncentrace již nepoužívaných pesticidů nebo jejich metabolitů.

Pro útvary s nevyhovujícím chemickým stavem kvůli starým kontaminovaným místům byla sice navržena konkrétní opatření, vzhledem k nezajištěnému financování jsou tyto útvary označeny jako nevyhovující k roku 2021.

V případě útvarů s vlivem atmosférické depozice (znečištění kovy a polyaromatickými uhlovodíky mimo staré zátěže) bylo při prognóze vycházeno ze strategie znečištění ovzduší, kdy bude v operačním programu možné žádat o dotace na výměnu nevyhovujících kotlů. Pro podzemní vody byl uplatněn předpoklad, že dojde k plošnému zlepšení koncentrací kovů a polyaromatických uhlovodíků, pokud jsou všechny limitní koncentrace překračovány maximálně o 50 %.

Pro ostatní nevyhovující ukazatele bude teprve nutné zjistit konkrétní vlivy, jejich zlepšení se tedy k roku 2021 nepředpokládá.

K dosažení dobrého stavu útvarů podzemních vod jsou navrhována následující obecná opatření:

- CZE208002 Znečištění ze zemědělství
- CZE208003 Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody
- CZE208001 Atmosférická depozice
- CZE216002 Rebilance zásob podzemních vod

IV.2.1.2.4. Odvrácení významných vzestupných trendů

Předpokládá se, že postupným zaváděním opatření podporujících dosažení dobrého stavu bude k roku 2021 odvrácen významný vzestupný trend u všech ukazatelů jakosti ve vodních útvarech.

IV.2.1.3. Chráněné oblasti vázané na vodní prostředí

IV.2.1.3.1. Území vyhrazená pro odběry pro lidskou spotřebu

Pro dosažení dobrého stavu území vyhrazených pro odběry vody pro lidskou spotřebu (mimo hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů dle platné legislativy) přispívají opatření typu A vedoucí k eliminaci bodových zdrojů znečištění (kap. VI.1.7) a opatření k zabránění nebo k regulaci znečištění z plošných zdrojů (kap. VI.1.8) a opatření k omezení, případně zastavení vnosu nebezpečných a zvláště nebezpečných látek do vod (kap. VI.1.10). Pro vodárenské nádrže jsou v kapitole VI.1.3 navržena konkrétní opatření.

IV.2.1.3.2. Citlivé a zranitelné oblasti

Cílů ve zranitelných oblastech, směřujících ke snížení znečištění vodních útvarů dusičnany ze zemědělských zdrojů, je dosahováno zejména obecným opatřením:

- CZE208002 Znečištění ze zemědělství.

Pro citlivé oblasti (celou ČR) je cílem dodržování příslušných emisních standardů pro vypouštění odpadních vod do vod povrchových, ovlivňujících kvalitu v ukazatelích znečištění celkový dusík a sloučeniny dusíku a celkový fosfor. K jejich dosažení jsou v programu navržena opatření vedoucí k eliminaci bodových zdrojů znečištění (kap. VI.1.7).

Zavádění opatření a předpisů nitrátové směrnice a směrnice o čištění městských odpadních vod směřuje k dosažení dobrého stavu podle Rámcové směrnice.

IV.2.1.3.3. Povrchové vody využívané ke koupání

Z opatření navržených v plánu dílčího povodí jsou pro koupací vody relevantní ta, která směřují ke snižování mikrobiálního znečištění a nadměrného výskytu sinic a vodního květu. Jedná se především o opatření typu A v povodí těchto nádrží vedoucí k eliminaci bodových zdrojů znečištění (zvláště městských odpadních vod) (kap. VI.1.7) a k zabránění nebo regulaci znečištění z plošných zdrojů (kap. VI.1.8).

Je předpoklad, že postupným zaváděním opatření bude zabráněno zhoršování stavu koupacích oblastí a pokud se nevyskytnou extrémní hydrologické podmínky, tak všechny tyto oblasti dosáhnou k roku 2021 dobrého stavu. Podle reportingu ke směrnici 2006/7/ES je u všech koupacích míst předepsaných cílů dosaženo.

IV.2.1.3.4. Oblasti vymezené pro ochranu stanovišť nebo druhů vázaných na vodní prostředí, včetně území NATURA 2000

Hodnocení stavu území z registru chráněných území dle Rámcové směrnice je plně v kompetenci MŽP. Cílený monitoring ani hodnocení stavu v chráněných územích nejsou zatím prováděny. Předpokládá se obecné naplňování cílů vzhledem k předmětům ochrany, stanovených v příslušných podrobných plánech péče. Obecné zlepšení stavu vodních útvarů, ve kterých tato území leží, může mít jen pozitivní efekt. Je vhodné zavést monitoring chráněných oblastí, aby bylo možné exaktně vyhodnotit jejich stav.

IV.2.2. Cíle pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb

Naplňování těchto cílů probíhá průběžně a není vázáno na Plány povodí. Plán dílčího povodí Horního a středního Labe neobsahuje žádná konkrétní opatření patřící do této kapitoly. Existují však opatření zařazená do jiných kapitol, která mají úzké souvislosti s těmito cíli. Týká se to především opatření na nádržích a v jejich okolí. Z těchto všech uvedených důvodů zde není zhodnocení a předpokládá se, že cíle jsou postupně naplňovány.

IV.2.3. Cíle pro zlepšování vodních poměrů a ochranu ekologické stability

Předpokládá se, že koncepční práce na obnově vodního režimu přinese benefity jak v problematice povodní, tak v problematice sucha. Jedná se však o dlouhotrvající proces. Cíle byly stanoveny rámcově a k nim byly navrženy listy opatření věnující se ochraně a péči o krajinu (CZE219001, CZE215001). Po jejich transponování do příslušných právních předpisů lze výhledově očekávat jejich postupné pozvolné naplňování.

IV.2.4. Cíle pro silně ovlivněné vodní útvary

Dosažení dobrého chemického stavu a alespoň dobrého ekologického potenciálu je do roku 2021 požadováno u všech ukazatelů či složek uvedených v tabulce IV.1.4 v příloze. Pro ukazatele chemického stavu a specifické znečišťující látky, pro které není možno navrhnout konkrétní opatření vedoucí k dobrému stavu, je možno aplikovat následující opatření obecného charakteru:

- CZE208002 Znečištění ze zemědělství,
- CZE208003 Omezení negativních vlivů pesticidů na povrchové a podzemní vody,
- CZE208001 Atmosférická depozice,
- CZE210001 Strategie k postupnému omezení vnosu prioritních látek a úplnému zastavení vnosu prioritních nebezpečných látek.

Největší vliv na biologické složky a všeobecné fyzikálně-chemické ukazatele je příkládán konkrétním opatřením na ČOV a kanalizacích, revitalizacích a realizaci komplexních pozemkových úprav. Především díky nim se předpokládá zlepšení v některých útvarech u ukazatelů BSK₅, N-NH₄ a P_{celk}. Významný vliv především na ukazatel N-NO₃ bude mít opatření CZE208002 - Znečištění ze zemědělství.

Tabulka IV.2.4 – Ukazatele v silně ovlivněných vodních útvarech, u kterých se do roku 2021 očekává dosažení vyhovujícího stavu/potenciálu

ID VÚ	Vodní útvar	Ukazatel
HSL_0170	Borecký potok od pramene po vzdutí nádrže Les Království	reakce vody
HSL_0185_J	Les Království	fluoranthen
		benzo[k]fluoranthen
		benzo[a]pyren
HSL_0955_J	Hamry	reakce vody
HSL_1100	Chrudimka od toku Novohradka po ústí do Labe	benzo[b]fluoranthen
		halogeny adsorbovatelné organicky vázané
HSL_1180	Labe od toku Chrudimka po tok Doubrava	rtuť a její sloučeniny - rozpuštěná
		benzo[ghi]perylen

ID VÚ	Vodní útvar	Ukazatel
		halogeny adsorbovatelné organicky vázané
HSL_1295_J	Vrchlice	Metazachlor
		Hexazinon
		Metazachlor
		Hexazinon
HSL_1320	Labe od toku Doubrava po tok Polepka (Chotouchovský potok) včetně	nikl a jeho sloučeniny - rozpuštěný
		halogeny adsorbovatelné organicky vázané
HSL_1340	Labe od toku Polepka (Chotouchovský potok) po tok Cidlina	benzo[ghi]perylen
HSL_1360	Porák (Velký Porák) od pramene po ústí do toku Cidlina	halogeny adsorbovatelné organicky vázané
HSL_1420	Bašnický potok od pramene po ústí do Bystřice	teplota vody
HSL_1480	Labe od toku Cidlina po tok Mrlina	nikl a jeho sloučeniny - rozpuštěný
		halogeny adsorbovatelné organicky vázané
HSL_1520	Štítarský potok od pramene po Smíchovský potok	dusík amoniakální
		dusík amoniakální
		sírany
		sírany
HSL_1530	Smíchovský potok od pramene po ústí do toku Štítarský potok	dusík dusičnanový
HSL_1550	Velenický potok od pramene po ústí do toku Mrlina	dusík dusičnanový
HSL_1580	Klobuš od pramene po ústí do toku Mrlina	dusík dusičnanový
HSL_1590	Mrlina od toku Štítarský potok po ústí do Labe	nikl a jeho sloučeniny - rozpuštěný
HSL_1680	Labe od toku Mrlina po tok Jizera	nikl a jeho sloučeniny - rozpuštěný
		rtuť a její sloučeniny - rozpuštěná
		benzo[ghi]perylen
		halogeny adsorbovatelné organicky vázané
HSL_1845_J	Josefův Důl	reakce vody
		Kyselinová neutralizační kapacita při pH 4,5
HSL_1895_J	Souš	Kyselinová neutralizační kapacita při pH 4,5
		reakce vody
HSL_2020	Kněžmostka od pramene po ústí do toku Jizera	mangan
HSL_2030	Klenice od pramene po ústí do toku Jizera	teplota vody

IV.3. Návrh zvláštních a méně přísných cílů

Dle Rámcové směrnice o vodách [E1] je účelem výjimek obecné prodloužení termínů za účelem postupného dosahování cílů pro vodní útvary.

Dělení výjimek podle Rámcové směrnice o vodách

Rámcová směrnice o vodách [E1] stanovuje ve svém článku 4 následující typy a rozdělení výjimek:

PRODLOUŽENÍ LHŮT (čl. 4 odst. 4 RS) – postupné dosahování cílů. Tato výjimka je aplikována v případě, že dosažení environmentálních cílů do konce druhého plánovacího cyklu (r. 2021):

- není technicky proveditelné,
- by bylo neúměrně nákladné (stanoveny v rámci NPP Labe),
- neumožňují přírodní podmínky.

Prodloužení lhůt lze aktualizovat ještě během třetího plánovacího cyklu. Za rok 2027 lze prodloužit lhůty pouze z důvodů přírodních podmínek. Do roku 2027 by tedy mělo být definitivně jasné, jestli je nemožnost dosažení environmentálních cílů trvalého charakteru či nikoliv.

MÉNĚ PŘÍSNÉ CÍLE (čl. 4 odst. 5 RS). Cíle tohoto charakteru stanovujeme v případě, že dosažení environmentálních cílů:

- není technicky proveditelné,
- by bylo neúměrně nákladné (stanoveny v rámci NPP Labe),
- nedosažení stavu je důsledkem zejména přírodních podmínek.

Zároveň ve chvíli stanovení mírnějších cílů by mělo být jasné, že nemožnost dosažení environmentálních cílů je trvalého charakteru.

DOČASNÉ ZHORŠENÍ STAVU (čl. 4 odst. 6 RS) – výjimku aplikujeme, pokud dojde ke zhoršení stavu vodního útvaru v důsledku okolností přírodní povahy nebo vyšší moci, které jsou výjimečné nebo nemohly být rozumně předpokládány (jedná se např. o extrémní povodně, déletrvající suchá období či havárie).

ZMĚNY FYZIKÁLNÍCH POMĚRŮ A ROZVOJOVÁ ČINNOST ČLOVĚKA (čl. 4 odst. 7 RS) – výjimku aplikujeme, pokud dojde k nedosažení dobrého stavu podzemních vod, dobrého ekologického stavu nebo, kde je to relevantní, dobrého ekologického potenciálu nebo neúspěch při předcházení zhoršování stavu útvaru povrchové nebo podzemní vody, jsou důsledkem vlivu nově změněných fyzikálních poměrů v útvaru povrchové vody nebo změn hladin útvarů podzemní vody, nebo neúspěch při zamezení zhoršení z velmi dobrého na dobrý stav útvaru povrchové vody je důsledkem nových trvalých rozvojových činností člověka.

V dílčím povodí Horního a středního Labe se může jednat o splavnění dosud nesplavných úseků na Labi, čímž dojde trvale ke zhoršení stavu.

Stanovení výjimek je založeno na prognóze stavu po realizaci navrhovaných opatření pro každý ukazatel. Tam, kde i po realizaci opatření jsou ukazatele, které nedosahují dobrého stavu, jsou aplikovány výše popsané výjimky a jejich zdůvodnění. Metodický přístup ke zpracování výjimek je uveden v dokumentu Metodiky a postupy použité pro zpracování PDP. V dílčím povodí HSL bylo ve vodních útvarech povrchových vod zjištěno 696 nevyhovujících ukazatelů. U 180 se očekává do roku 2021 dosažení dobrého stavu, u zbylých 516 jsou aplikovány výjimky. Dominantním typem výjimky je prodloužení lhůt z důvodu technické neproveditelnosti.

U útvarů podzemních vod bylo zjištěno 387 nevyhovujících ukazatelů. Vlivem opatření se očekává zlepšení stavu u 132 z nich. U zbylých 255 je aplikována výjimka prodloužení lhůt z důvodu technické neproveditelnosti.

Prodloužení lhůt

Plán dílčího povodí stanovuje výjimky tohoto typu pouze v těch VÚ, kde je opatření k dosažení cílů dočasně technicky neproveditelné nebo není možné z důvodu přírodních podmínek. Kompletní výstupy této kapitoly jsou uvedeny v NPP Labe.

Tabulka IV.3.1 - Prodloužení lhůt

Útvary	Celkem	Použito prodloužení lhůt
Povrchových vod – chemický stav	153 (78)*	86 (48)
Povrchových vod – ekologický stav	530 (195)	493 (170)
Podzemních vod	255 (35)	255 (35)

* v závorce je počet vodních útvarů

Méně přísné cíle

Plán dílčího povodí stanovuje výjimky tohoto typu pouze v těch VÚ, kde je opatření k dosažení cílů trvale technicky neproveditelné. Kompletní výstupy této kapitoly (včetně uvedení výjimky typu neúměrné nákladnosti) jsou uvedeny v NPP Labe.

Tabulka IV.3.2 - Méně přísné cíle

Útvary	Celkem	Použito méně přísných cílů		
		Technická proveditelnost	Náklady	Přírodní podmínky
Povrchových vod – chemický stav	153 (78)	67 (30)	0	0
Povrchových vod – ekologický stav	530 (195)	37 (25)	0	0
Podzemních vod	255 (35)	0	0	0

* v závorce je počet vodních útvarů

Změny fyzikálních poměrů

Tento typ výjimky může být aplikován jednak u silně ovlivněných vodních útvarů, jednak u útvarů, které vykazují několik typů významných morfologických úprav.

Tabulka IV.3.3 - Zdůvodnění změn cílů v důsledku změn fyzikálních poměrů

Útvary	Celkem	Použita výjimka v důsledku změn fyzikálních poměrů	Důvod
Povrchových vod	516 (178)	0	-
Podzemních vod	255 (35)	0	-